

Matt Whyman

Oink!

Over kinderen en dieren

Als klein meisje wilde Emma al een groot gezin. Ze had me ruim van tevoren gewaarschuwd. We zaten tenslotte samen op de lagere school, al kregen we pas verkering toen we in de twintig waren. Tegen de tijd dat we trouwden, wist ik dat ze als het om kinderen krijgen ging het landelijk gemiddelde wilde overtreffen.

Ik was van mening dat drie meisjes wel genoeg was. Emma wierp tegen dat we er een jongen bij moesten hebben en schroefde op grond daarvan het aantal op tot vier. Ik moet er niet aan denken wat er gebeurd zou zijn als we nog een kind hadden gekregen dat al meteen roze afdankertjes kon gaan dragen. Wat mezelf betrof werd de vreugde om de geboorte van een zoon ook aangewakkerd door een groot gevoel van opluchting. Eindelijk was mijn taak volbracht.

Ik wist ook bij wie ik moest zijn als ik voorgoed van mijn pensioen wilde gaan genieten.

Onze huisarts zorgde ervoor dat de meningen verdeeld raakten. Volgens sommigen was hij een pionier op medisch gebied. Anderen waren van mening dat hij een psychoot was die genoot van zelfkwelling. Toen ik erachter kwam dat hij de eerste was geweest die zichzelf had gesteriliseerd, ging ik met mijn benen over elkaar zitten en weigerde dat te geloven. Ik kon niet begrijpen waarom iemand dat zou willen. Ik vermoedde dat daar een paar onvoorstelbaar rustige handen of een enorme hoeveelheid kalmerende middelen voor nodig was geweest. Hoe dan ook, hij had het daarna als zijn missie gezien om in de spreekkamer ter plaatse een inloop-uitstroomelvoorziening aan te bieden. Als iemand bij ons in de buurt een steekproef had gehouden, betwijfel ik of ze een vader van twee komma vier kin-

deren hadden gevonden die in staat was om er nog meer voort te brengen. Ik was alleen maar aan de klauwen van deze dokter ontsnapt omdat Emma alle moeite nam me tegen hem te beschermen. Ik mocht een hele tijd niet ziek zijn. Als ik een antibioticakuur nodig had gehad, zou Emma volgens mij zelf de symptomen hebben voorgewend om de kuur voor mij te bemachtigen. Wat haar betrof, zou ik niet het zoveelste statistische gegeven worden in het zuiveringsprogramma op vruchtbaarheidsgebied van deze arts. Maar zodra hij de taak kreeg toebedeeld om een eerste huisbezoek af te leggen in verband met de zwangerschapsbegeleiding, iets waar Emma geen rekening mee had gehouden, wist zelfs zij volgens mij dat er geen ontkomen aan was.

Tijdens de eerste weken na Franks geboorte bereidde ik me erop voor dat er een einde zou komen aan mijn vruchtbaarheid. Ik liet Emma achter in de wachtkamer. Ze was voor haar doen ongevoel ingetogen. Terwijl ze in een tijdschrift zat te bladeren waarin ze een recept voor overrijpe pruimen had ontdekt, ondernam ik stappen om te doen wat juist was. Daarvoor had onze arts Emma's schriftelijke toestemming nodig, die ze zonder een woord te zeggen gaf. Maar toch, voordat de zwelling verdwenen was, werd me duidelijk dat zo'n eenvoudige ingreep volgens haar verstrekkende gevolgen zou hebben. Ze bezorgde me geen schuldgevoel. Verre van dat. Tijdens mijn herstelperiode werd ik liefdevol verzorgd en kreeg ik de ene kop thee na de andere. Ik kon gewoon aan de blik in haar ogen zien dat zij meer onder het verlies te lijden had dan ik.

Omdat ik Emma al als jochie kende, wist ik dat haar behoefte aan een omvangrijk gezin voortkwam uit haar eigen jeugdervaringen. Ze was niet opgegroeid in een gelukkig gezin, en dat was voor een groot deel aan haar vader te wijten. Hij was een gesloten type en had een moeilijke jeugd gehad. Het kostte hem grote moeite een band te scheppen met degenen die liefde van hem verwachtten. Zijn vrouw en beide dochters zagen wel het goede in hem, maar hij had gewoon geen idee hoe hij dat zonder terughoudendheid moest tonen. In plaats daarvan vluchtte hij in eenzaam drankgebruik dat uiteindelijk zijn hele leven zou gaan beheersen. Emma's moeder deed haar

best om dat voor de buitenwacht te verbergen, maar hun relatie tastte haar gezondheid aan. Terwijl ze steeds dieper weggleed in een waas van medicijngebruik en ook vaak afwezig was omdat ze wegvluchtte in haar werk, moesten Emma en haar jongere zus het belangrijkste deel van hun jeugd doorbrengen met de sleutel van de voordeur aan een touwtje om hun hals.

Ik herinner me dat ik jaloers was op haar onafhankelijkheid. Emma kon vrijwel alles doen waar ze zin in had. Doordat ik onkundig was van de achtergronden, zag ik haar als de ware verpersoonlijking van een vrije geest. Ik besepte later pas dat ze mijn achtergrond zag als iets wat ze graag zelf zou hebben meegemaakt.

Emma's levendigste jeugdherinnering is dat ze op vijfjarige leeftijd op straat loopt te gillen, omdat ze op een ochtend wakker was geworden en haar ouders nergens te bekennen waren. Ik kan me nauwelijks een moment herinneren dat ik alleen thuis was. Mijn moeder had een deeltijdbaan bij de National Health Service als psychotherapeut, waarbij ze haar werk zo kon indelen dat ze rekening kon houden met onze schooltijden, wat betekende dat ze er altijd was voor mijn broertje, mijn zusje en mij. Mijn vader was technicus bij de BBC. We woonden in een groene zone buiten Londen, en hij was het soort forens dat thuiskwam als het eten op tafel stond. Maar ik waardeerde toen natuurlijk niet ten volle wat die vastigheid precies inhield. En ik greep ook niet de kans om het als springplank naar de wereld te gebruiken. Ik was een beetje een tobber als het erop aankwam uitdagingen aan te gaan. Emma was daarentegen recht door zee en niet bang voor zichzelf op te komen. Op een of andere manier werden we naar elkaar togetrokken door wat we allebei in onszelf ontbeerden. Dat was jarenlang goed gegaan, en ondanks de neiging van mijn vrouw om steeds meer kinderen te willen en het gezin te stichten dat ze als meisje niet had gehad, was ze het er ten slotte toch mee eens dat vijf een beetje krankzinnig was.

'Ik kan er ook niets aan doen dat ik zo ben,' zo redeneerde ze, 'maar ik weet zeker dat ik me op iets anders kan richten dan op nog meer kinderen krijgen.'

Kortom, nu we ons daar geen zorgen meer over hoefden te ma-

ken, was het tijd om een paar dieren te nemen. Deze nieuw ontdekte behoefte had maar één nadeel. Omdat we in het East End van Londen nogal krap behuist waren in een rijtjeshuis met drie slaapkamers, waarvan ik er een als kantoor gebruikte, hadden we maar amper genoeg ruimte voor onszelf. Een tijdlang hielden we een paar goudvissen, maar die zagen we helaas maar zelden. Ondanks al mijn inspanningen raakten de ruiten van het aquarium steeds verder aangekoekt onder een hardnekkige laag algen. Af en toe zwom er eentje dicht genoeg bij het glas om ons aan hun bestaan te herinneren. Uiteindelijk kwamen ze naar boven om lucht te happen en bleven daar drijven.

Op bepaalde manieren leek het lot van de vissen haast een afspiegeling van onze financiële situatie. Enkele jaren eerder had Emma een goede carrière vaarwel gezegd om zich weer volledig aan het moederschap te wijden. Ik zorgde er met het schrijven van kinderboeken en het aannemen van wat er aan freelanceopdrachten in de journalistiek voorhanden was voor dat we een dak boven ons hoofd en brood op de plank hadden. Maar naarmate er steeds meer kinderen gevoed moesten worden, werd dat moeilijker. We hadden het niet slecht: we waren gelukkig, maar we kwamen altijd geld tekort. Dus toen Emma de kans kreeg om, op deeltijdbasis, haar carrière nieuw leven in te blazen, werd de beslissing die ze nam grotendeels ingegeven omdat we niet uit afvalbakken wilden eten. Dat het een baan buiten Londen was, maakte het nog aantrekkelijker. Het gaf ons de kans om onze kinderen groot te brengen in een landelijke omgeving, terwijl we toch zo dicht bij de hoofdstad bleven dat ze niet hysterisch zouden worden bij het zien van neonreclames en roltrappen. Ten slotte was er nog iets wat me overtuigde dat het tijd was om te verhuizen. Ik had ontdekt dat de jongeren die vaak hun auto voor ons huis parkeerden en in zilverpapier gewikkelde pakjes op hun schoot openmaakten niet, zoals ik dacht, boterhammen zaten te eten. Zoals Emma me, in het bijzijn van haar moeder- en peutergroep, meedeelde toen ik dat opmerkte, zaten ze in feite zuivere cocaïne te verhandelen. Omdat ze die baan aangeboden had gekregen, duurde het niet lang voordat we het erover eens waren dat dit onze kans was om ver-

der te bezuinigen door op het platteland te gaan wonen

‘Als we dit huis verkopen, kunnen we wellicht iets met een tuin kopen,’ stelde Emma voor. ‘Dan kunnen de kinderen daar misschien een konijn houden.’

Ik had helemaal geen bezwaar tegen dat idee. Omdat ik eigen baas was, hield dat in dat ik mijn uren kon verdelen tussen het schrijven en huisman zijn. Ik vond zelf dat we wel iets beters dan een konijntje konden nemen. Als kind had ik een konijn en ik herinnerde me alleen maar dat konijnen veel verzorging nodig hebben en dat je daar bijna niets voor terugkrijgt. Tegen de tijd dat we de stad achter ons lieten, had ik iets groters op het oog.

De beste vriend van de echte man

Een hond nemen was het verstandigste. Dat werd ons binnen een week na de verhuizing heel duidelijk gemaakt. We hadden ons oog laten vallen op een huis aan de rand van een bos in een woest gedeelte van West Sussex. Het lag boven aan een weggetje dat naar een dorp liep, met aan weerszijden hier en daar huizen. Het huis was erg verwaarloosd en de verwilderde tuin werd door onkruid overwoerd, maar daardoor was het wel betaalbaar. De hele aankoopprocedure was redelijk simpel vanwege het feit dat de eigenaar was overleden. Het huis had anderhalf jaar leeggestaan en het was een van die plekken waarvan de ruimte binnenshuis en de ligging ons meteen aanspraken, terwijl het gevoel van verlatenheid iets was waar we ons gewoon niets van aan moesten trekken. Dat er geen gordijnen hingen, hielp ook niet echt. Evenmin als het feit dat we mijlenver van enige straatverlichting verwijderd waren. Als Emma en ik 's nachts goed wilden slapen, moesten we iets hebben wat ons beschermde tegen wat we als ernstige bedreigingen van onze veiligheid beschouwden: de duisternis en de stilte.

Na tien rustige jaren in de binnenstad te hebben doorgebracht, leek elke zonsondergang boven de bomen op een remake van *The Blair Witch Project*, en dus kwamen we overeen dat een huisgenoot uit de familie der Canidae een nuttig doel zou dienen. Emma en de kinderen voerden campagne voor een labradoedel. Ik zag niet in hoe iets wat er zo kitscherig uitzag ons gemoedsrust zou kunnen schenken. In de wetenschap dat ik degene was die hem uit zou moeten laten, pleitte ik voor een beste vriend van de echte man. Ik moest er niet aan denken dat ik met een kruising met krulletjes de straat op

moest; alles daaraan was duidelijk verkeerd. Ik wilde iets nobels, iets wat recht voor z'n raap en ook nog sterk was. Ik wist alleen niet genoeg van honden om te weten welk ras daarvoor het meest geschikt was.

Het antwoord kwam die zomer, tijdens een kampeervakantie in Frankrijk. We zaten op een strand te klooien met zandkastelen, toen er tussen de pijnbomen die de kust bij de zee moesten houden een witte wolf opdook.

'Terug naar de tent en dichtritsen!' beval ik de kinderen, terwijl ik een plastic schepje pakte, alsof dat me tegen hondsdolheid zou kunnen beschermen. 'Geen plotselinge bewegingen. Doe heel rustig!'

Ik stond een ogenblik vol ontzag te kijken terwijl het beest soepel over het strand rende. Zodra ik zag dat hij een halsband droeg, besefte ik dat ik naar een gewoon huisdier stond te kijken. Ik had alleen nog nooit van mijn leven zoiets angstaanjagends gezien. Hij leek met zijn vierkante snuit, hoogopstaande oren, gespierde lendenen en afhangende staart nog het meest op een sprookjesdier. De aanwezigheid van de hond was zeker iets wat de andere vakantiegangers deed opkijken. Ik moet bekennen dat ik niet zag dat iemand anders zijn gezin in veiligheid bracht. Toen ik omkeek om te zien of mijn kinderen geen gevaar liepen, drong het tot me door dat ze zich alleen maar voor bescherming tot hun moeder hadden gewend.

'Ingerukt, Jan Soldaat,' zei Emma. 'Het is duidelijk dat hij van iemand is.'

Het beest in kwestie had zich inderdaad net naast een dame op een badlaken laten zakken. Ze had een mobieltje in haar hand. De hond zat gehoorzaam over het water uit te kijken, alsof hij haar bewaakte tegen een aanval uit zee. Op dat moment wist ik dat dat het soort hond was dat ik wilde hebben. Ik moest er alleen achter zien te komen wat voor ras het was. Het probleem was dat de eigenaar in kwestie toevallig jong, mooi en topless was. Ik kon niet gewoon over het strand naar haar toe slenteren zonder de indruk te wekken dat ik haar wilde versieren. Ik wendde me met smekende blik tot Emma.

'Ga jij nou maar,' zei ik. 'Als jij het haar vraagt, zal ze dat niet als een bedreiging zien.'

‘Ik denk dat jij nauwelijks een bedreiging vormt,’ antwoordde ze. ‘Jij bent degene die erachter wilt komen. Ga vooral je gang.’

Ik zuchtte. Ik wilde dat ik naar het strand was gekomen met iets meer aan dan een oversized korte broek, zo eentje die tot de standaarduitrusting van Britse troepen in den vreemde behoort.

‘Goed dan,’ zei ik, terwijl ik mijn buik een klein beetje inhield. ‘Maar geef mij niet de schuld als ze voor mijn charmes bezwijkt.’

De vrouw in de topless bikini werd zich op hetzelfde moment van mijn aanwezigheid bewust als haar hond, maar slechts een van beide gromde. Ik had door kunnen lopen, maar ik was zo vastbesloten dat ik geen acht sloeg op het feit dat alle gevoel uit mijn benen was verdwenen. Ik bleef voor hen staan. Ik haalde diep adem om mezelf voor te stellen en haar de onschuldige reden van mijn bezoek mee te delen. Wat me daarvan weerhield, was het feit dat ze nog steeds het mobieltje tegen haar oor hield. Ervandoor gaan was geen optie. Dat zou een rare indruk hebben gemaakt. Het enige wat ik kon doen was blijven staan en wachten tot ze het gesprek had beëindigd. Ik had gehoopt dat het haar niet meer dan een paar tellen zou kosten om het gesprek af te ronden. Toen er een minuut voorbij was, had ik meer het idee dat er duizend jaar voorbij was gegaan. Terwijl ze haar aandacht op het zand richtte en haar uiterste best deed mijn aanwezigheid te negeren, lag de hond me alleen maar dreigend aan te staren. Ik wist gewoon niet welke kant ik uit moest kijken. Elke keer dat ik mijn blik op iets anders richtte, kreeg ik op een of andere manier het gevoel dat ik stiekem een steelse blik op haar borsten probeerde te werpen. Zelfs de helderblauwe lucht bewonderen kwam over als een inbreuk op haar privacy. Na verloop van tijd klapte ze tot mijn grote opluchting haar mobieltje dicht.

‘Dag!’ zei ik opgewekt terwijl ik me rot geneerde. ‘Ik stond alleen maar uw hond te bewonderen. Sorry dat ik u lastigval, maar kunt u me iets meer over uw hond vertellen?’

De vrouw zweeg even. Toen sloeg ze tot mijn grote onbehagen haar armen over elkaar om haar borsten te bedekken. Ik merkte zelfs dat ik hetzelfde deed; ik pakte net als zij mijn ribben beet. Ze leek een beetje onzeker, maar goddank raakte ze niet in paniek. Misschien

kwam dat doordat de hond zijn slappe, zwarte lippen krulde en me zijn snijtanden liet zien.

‘Ze is mijn *bébé*,’ zei de vrouw even later. Ze had een zwaar Frans accent. ‘Het is een zij.’

‘O ja? Juist. Prima. Dank u! Sorry dat ik u lastig heb gevallen.’ Ik wilde terug lopen. Ik had de pest in dat ik zover was gekomen en het me niet gelukt was te weten te komen wat ik weten wilde. Wat ze zei was tenslotte niet precies de diepgaande informatie waarop ik had gerekend. Maar pas toen ik me omdraaide, leek het of ze medelijden met me kreeg.

‘Ze is een Zwitserse herder, weet u? Net als een Duitse herder, maar dan anders.’

Ik draaide me helemaal om en zag dat de vrouw van haar badlaken was opgestaan. Ze hield haar borsten nog steeds bedekt, wat voor mij een aanmoediging was om mijn aandacht op de hond te richten. Ze gromde nu niet meer, maak keek toe hoe haar baasje naar het water liep. Ik trok mijn wenkbrauwen op naar het dier, alsof ik toestemming zocht om haar achterna te lopen. De hond kwam overeind. Het was duidelijk dat ze niet bereid was mij met haar alleen te laten.

‘Bijt ze?’ vroeg ik toen ik haar had ingehaald.

‘Dat ligt eraan.’

De hond wierp me een achterdochtige blik toe en liet me toen achter om te gaan pootjebaden.

De vrouw liet zich in het water zakken. Een deel van me vroeg zich af of dat een uitnodiging was om haar te volgen. Maar het andere deel, dat niet in een complete droomwereld leefde, wist met zekerheid dat ze enige afstand tussen ons wilde scheppen. Toen ze eenmaal tot haar nek in het water stond, draaide ze zich weer om en keek me aan. Ik sprak niet veel Frans, maar nu kon ik haar lichaamstaal probleemloos lezen. Ik wisselde een blik met haar hond. Zelfs als ik het soort man zou zijn geweest die wat met haar van plan was, was het duidelijk dat het me niet zou lukken om ook maar een teen in het water te steken zonder dat mijn strot werd afgebeten.

‘Ik wilde alleen maar wat over dat prachtige beest van u weten,’